

?? Arama Öz Yeterlilik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?? Arama Öz Yeterlilik Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23761>

Özet

?? Arama Öz Yeterlilik Ölçeği, üniversite öğrencilerinin iş arama süreçlerinde kendilerini ne kadar yetkin ve başarılı hissettiklerini ölçmek amacıyla 2015 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin özgeçmiş hazırlama, mülakatlara katılma ve profesyonel alana girme gibi kritik iş arama davranışlarındaki gerçekleştirmeye konusundaki inanç düzeylerini saptamaya hedefler. Ölçeğin geliştirilmesi, Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin kariyer geçiş dönemlerindeki psikolojik hazırlıkların değerlendirilmesi ve bu alandaki danışmanlık hizmetlerine bilimsel bir temel sağlamak için önemli bir adım teşkil etmektedir.

Anahtar Kelimeler

?? Arama Öz Yeterlilik, Kariyer Gelişimi, Üniversite Öğrencileri, Öz Yeterlilik, Psikometri, Ölçek Geliştirme

Yazarlar

M. A. Çakır, Özlem Tagay

Amaç

?? Arama Öz Yeterlilik Ölçeği'nin temel amacı, üniversite öğrencilerinin iş arama faaliyetlerini başarıyla yerine getirme konusundaki öz yeterlilik algılarının güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu araç, öğrencilerin iş gücü piyasasına geçişte karşılaştıkları psikolojik engelleri ve güçlü yönleri belirleyerek, kariyer danışmanlarına ve eğitim kurumlarına hedefe yönelik müdahale programları tasarlama imkanı sunar. Ölçek, özellikle genç yetişkinlerin mesleki hedeflerine ulaşma yolundaki motivasyon ve inanç düzeylerini nicel olarak değerlendirmek için tasarlanmıştır.

Yapı

Ölçek, Sosyal Bilişsel Kuram çerçevesinde tanımlanan öz yeterlilik yapısının temelidir. Bu bağlamda, ?? Arama Öz Yeterlilik, bireyin belirli bir iş arama görevini başarıyla tamamlayabileceğine dair kişisel yargısının ifade eder. Ölçek, iş arama sürecinin farklı boyutlarını kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Bu boyutlar genellikle bilgi toplama, başvuru materyali hazırlama (CV/özgeçmiş), profesyonel iletişim kurma (networking) ve iş görüşmelerine hazırlanma gibi alanları içerir.

Öz yeterlilik, sadece yetenek sahibi olmakla değil, aynı zamanda bu yetenekleri zorlu koşullar altında uygulama inancıyla da ilgilidir. Ölçek, öğrencilerin iş arama sürecindeki zorlukları karşılarında ne kadar sarf edeceklerini ve ne kadar çaba göstereceklerini öngörme

potansiyeline sahiptir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalmaları, yapasal uygunluğunu ve amaca hizmet etme yeteneğini doğrulamak için gerçekleştirilmiştir. Geliştirme amaçlarında, ölçeğin kavramsal yapısının ölçülmek istenen iş arama öz yeterliliğini doğru bir şekilde temsil ettiğinden emin olmak için uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliği sağlanmıştır. Yapı geçerliği çalmaları kapsamında, maddelerin kuramsal olarak beklenen faktör yapısını ortaya çıkarmadığı araştırılmıştır.

Her ne kadar orijinal kaynakta detaylı geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, ölçek geliştirme makalesi, ölçeğin Türk üniversite öğrencilerinin iş arama öz yeterlilik düzeylerini ölçmek için uygun bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Bu çalmaları genellikle Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (AFA ve DFA) yöntemlerini içerir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik çalmaları, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde gruplarıyla tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini incelemektedir. ?? Arama Öz Yeterlilik Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenilirliği, genellikle Cronbach Alfa katsayısı kullanılarak raporlanmıştır. Yüksek alfa katsayısı, ölçekteki maddelerin aynı yapıyı, yani iş arama öz yeterliliğini, tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Geliştirme makalesinde, ölçeğin genel olarak yüksek düzeyde bir iç tutarlılığa sahip olduğunu ve bu sayede araştırmalarda güvenle kullanılabileceği varsayılmaktadır. Ayrıca, test-tekrar test güvenilirliği gibi yöntemlerle de zaman içindeki kararlılığı incelenmiş olabilir, bu da ölçek puanlarının zamana karşı dayanıklı olduğunu gösterir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen analizler, ölçeğin alt boyutlarının ortaya çıkarmıştır. Orijinal çalışmada (Çakır & Tagay, 2015), üniversite öğrencilerinden toplanan veriler üzerinde faktör analizi uygulanmıştır. Bu analiz, ölçeğin iş arama öz yeterliliğinin birden fazla spesifik yönünü ölçtüğünü gösteren çok boyutlu bir yapıyı desteklemiş olabilir.

Faktör analizinin sonuçları, öğrencilerin iş arama sürecindeki farklı görevlere (örneğin, özgeçmiş hazırlama yetkinliği vs. mülakat performans yetkinliği) yönelik inançlarının birbirinden ayrışabildiğini göstermektedir. Bu ayrışma, kariyer danışmanlığı müdahalelerinin hangi spesifik beceri alanlarına odaklanması gerektiği konusunda değerli bilgiler sunar.

Araç

Test Türü: Geliştirme

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Genellikle 5 veya 7 noktalı, "Hiç Yetersiz Değerim"den "Tamamen Yeterliyim"e kadar değer veren bir derecelendirme kullanıldığını varsayılmaktadır).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri

Yaş Grubu: Genç Yetkinlik (18-25 yaş aralığı ağırlıklı)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli üniversitelerin lisans programlarında öğrenim gören öğrenciler örneklem olarak kullanılmaktadır.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli (self-report) anket formatında uygulanmaktadır. Katılımcılar, iş arama ile ilgili çeşitli görevleri yerine getirme becerilerine ne kadar inandıklarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Öz Yeterlilik Ölçeği, Kariyer Danışmanlığı, İşgücü Piyasası, Genç Yetkinlik, Psikolojik Değerlendirme

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Mevcut Değil

Bağılı E-posta Adresleri: ozlemtagay@gmail.com (Sorumlu Yazar İletişim)

Yazma Adresi: Makalenin yayınlandığı dönemdeki kurumsal bağlantı adresi (Detaylı bilgi için referans makaleye başvurulmalıdır).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler: Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için yazar(lar)dan izin alınması önerilir. Sorumlu yazar Özlem Tagay ile iletişime kurulabilir.

Ücret: Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle ücretsizdir, ancak ticari kullanım veya adaptasyon için yazar izni gerekebilir.

Test Yılı: 2015

Kaynaklar

Çak?r, M. A., & Tagay, Ö. (2015). Developing Job Search Self Efficacy Scale and Turkish university students' job search self-efficacy levels. *British Journal of Education, Society & Behavioural Science*, 10(3), 1-12. doi:10.9734/BJESBS/2015/18975

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [job-search-self-efficacy-scale-toad.pdf](#)

?? Arama Öz Yeterlilik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri bu kaynakta detayl? olarak verilmemi?tir. Maddelerin tam listesi için Çak?r ve Tagay (2015) taraf?ndan yay?nlanan orijinal ara?t?rma makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM